Aixequem la ribera d'ebre

Pla de reactivació socioeconòmica de la Ribera d'Ebre

Buidat de la sessió

Taller Indústria, Energia i Digitalització
11 de març de 2021

Document de treball

Consell Comarcal Ribera d'Ebre

SOC Servei d'Ocupació de Catalunya

Generalitat de Catalunya

Ministerio de Trabajo y Economía Social SEPE

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Març de 2021

Assistència tècnica:

Activa prospect

Actíva Prospect és una companyia de recerca i consultoria formada per un equip multidisciplinar de professionals que treballa en els àmbits de mercat de treball, formació, polítiques socials i desenvolupament territorial i gestió de projectes. Actíva Prospect proveeix informació pràctica i orientada a la presa de decisions, amb una base de treball participatiu i proper al territori.

Aquesta recerca s'ha dut a terme per encàrrec del Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre, en el marc del Pla de reactivació socioeconòmica COVID-19, subvencionat pel Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, finançat pel Servicio Público de Empleo Estatal i cofinançat en un 50% pel FSE.

L'enfocament, el contingut, l'anàlisi i la interpretació d'aquest document són responsabilitat de l'equip de treball d'Actíva Prospect que en té l'autoria.

La duplicació i/o publicació en qualsevol forma d'aquest document només és permesa amb el permís explícit del Consell Comarcal de Ribera d'Ebre.

Equip:

David Moreno Lobera	Enginyeria en Informàtica, Diplomatura en Estadística i Postgrau en Participació Ciutadana i Comunicació
Joan Antoni Serra Pardo	Doctor en Geografia, Planificació Territorial i Gestió Ambiental
Carlos Ruiz Ramos	Graduat en Economia i Màster en Polítiques i Planificació per a les Ciutats l'Ambient i el Paisatge
Marc Sagristà Salvador	Graduat en Geografia i Ordenació del Territori i estudiant del Màster Oficial en Estudis Territorials i Planejament

Actíva Prospect SL (Research & Solutions)
Centre d'Empreses de Noves Tecnologies
Parc Tecnològic del Vallès
08290 Cerdanyola del Vallès
Barcelona

Tel. +34 93 5820177 - Fax. +34 93 5801354
activaprospect@activaprospect.cat
http://www.activaprospect.cat

ASSISTENTS

Els assistents als tallers responen als següents perfils:

- Empreses industrials tractores i innovadores
- IES / Operador formació
- Iniciatives empresarials i socials en transició energètica
- Empreses energètiques
- Serveis empresarials (gestories, serveis TIC, màrqueting, etc.)
- Empresa/es de logística i distribució
- Personal tècnic de les AAPP de prospecció empresarial i desenvolupament local
- Projecte Àrea 5G

Grup d'Energia i digitalització		
Nom i cognoms	**Càrrec**	**Ens/entitat**
Francesc Barbero	Alcalde	Ajuntament Flix
Carles Riba	President	Col·lectiu per a un model Energètic i Social Sostenible (CMES)
Josep Moragrega	Agent de reactivació socioeconòmica	Consell Comarcal
Serrat Ramon	Tècnica de prospecció empresarial	Consell Comarcal
Begonya Garcia	Gerent	Consorci d'Iniciatives Socioeconòmiques (CIS)
Jesús Hernández	Consultor	Consultor independent
Rosa Paradell	Dir. innovació i desenv. negoci	Fundació I2CAT
Josep Maria Piñol	Tècnic càtedra	URV
Francesc Bertran	Responsable territorial manteniment	VESTAS

Grup d'Indústria i digitalització		
Nom i cognoms	**Càrrec**	**Ens/entitat**
Sergio Bassa	Llibreter	BASSA, La Papereria
Josep Miquel Vila	Coordinador del departament d'informàtica	Consell Comarcal
Maria Yasmin Llarch	Agent de reactivació socioeconòmica	Consell Comarcal
Pilar Ortega	Gerent	Empresa de transports Transcrip / Cambra de Comerç de Reus
Albert Bertomeu	Propietari	E-ports ample de banda i internet
Jordi Solé	Director de fàbrica	Manuel Vilaseca
Manel Sabater	Treballador	Montaña
M. Carme Porta	Propietària	Pescaporta distribucions
Àlex Vila	Programador WEB	Vinebre Software

OBJECTIUS I METODOLOGIA DE LA SESSIÓ

La sessió es porta a terme dijous 11 de març a través de la plataforma Zoom, amb una durada d'aproximadament dues hores entre les 17:30 i Les 19:30h.

A la sessió participen persones i representats d'entitats vinculades a les polítiques de desenvolupament local, l'ocupació, l'energia, la digitalització i la política industrial tant de dintre com de fora de la comarca, amb l'objectiu d'establir els principals reptes als que ha de fer front la comarca ens els àmbits del desenvolupament industrial, la política energètica i la digitalització i les propostes d'acció davant d'aquests. Aquest objectiu es porta a terme a partir del debat entorn a la informació que aporta la diagnosi territorial i del coneixement expert dels agents que participen a la sessió.

Després de la benvinguda oficial al taller per part de la presidenta del Consell Comarcal Gemma Carim, Activa Prospect, la consultora que acompanya en el procés de definició del pla de reactivació, procedeix a presentar els principals resultats i reptes als que ha de fer front el territori identificats a partir de la diagnosi territorial. Posteriorment s'inicia la dinàmica participativa creant dos grups: un en el que s'abordaran les qüestions relacionades amb el futur del sector energètic; i un altre en el que es parlarà del futur de la indústria a la comarca. En ambdós casos la digitalització rebrà un tractament transversal. Cadascun d'aquests dos grups abordarà la seva temàtica a partir d'un anàlisi DAFO plantejat a partir de preguntes concretes.

En el cas del sector energètic, les quatre preguntes plantejades van ser:

1. Quines externalitats positives presenta el sector energètic i industrial a la comarca? (RRHH, infraestructures, serveis, etc.)
2. Quines externalitats negatives presenta el sector energètic i industrial a la comarca? Quins factors poden fer que les inversions no fructifiquin?
3. Què podem atraure i retenir? Quines activitats energètiques i industrials són de futur? Quins factors poden influir positivament en el desenvolupament d'aquests sectors?
4. Quines són les principals conseqüències de la desconnexió de les centrals nuclears? Hi ha altres aspectes que amenaces?

I en el grup d'Indústria, les quatre preguntes plantejades van ser:

1. Quines externalitats negatives presenta la indústria a la comarca? Quins factors poden fer que les inversions no fructifiquin?
2. Quines són les principals conseqüències de la desindustrialització registrada a la comarca? Hi ha altres aspectes que amenacen el sector?
3. Quines externalitats positives presenta el sector industrial a la comarca? RRHH, infraestructures i serveis, etc.
4. Què podem atraure i retenir? Quines activitats industrials són de futur a la comarca? Quins factors poden influir positivament en el desenvolupament del sector?

A partir d'aquestes quatre preguntes, es recullen en post-its les aportacions de les persones participants, s'organitzen i es debat entorn a les mateixes per tal d'aconseguir un coneixement més aprofundit, trobar punts de consens i discrepància i prioritzar els diferents reptes i solucions. En total es destinen 55 minuts

a realitzar aquesta dinàmica. Posteriorment, es retorna a la sessió plenària, en la que una persona portaveu de cada grup (energètic i industrial) exposa els elements més destacables i els principals reptes identificats per cada grup. Finalment es realitza un debat amb torn obert de paraules entre totes les persones participants i es fa un tancament l'acte.

CAPTURES DE LA SESSIÓ

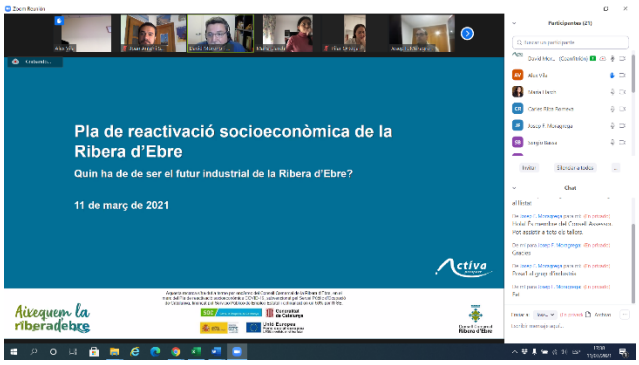

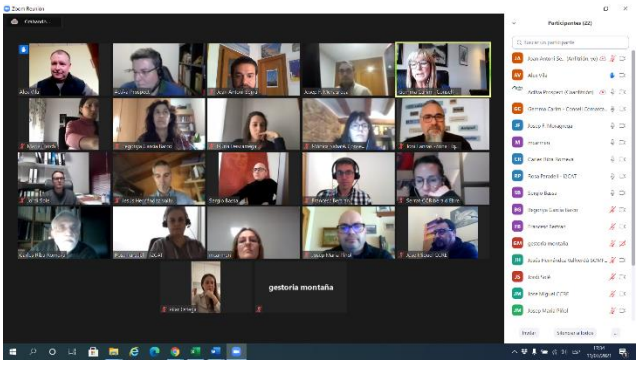

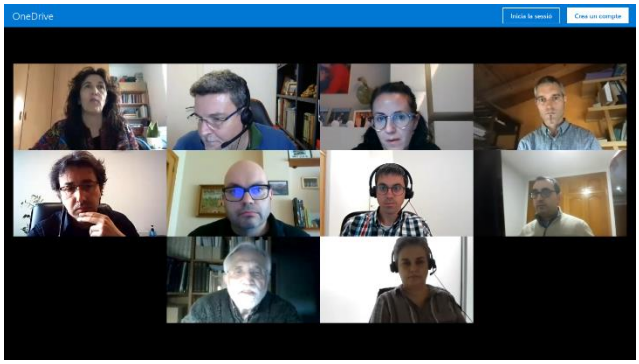

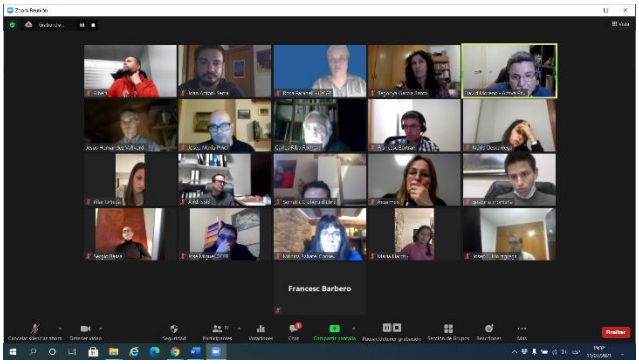

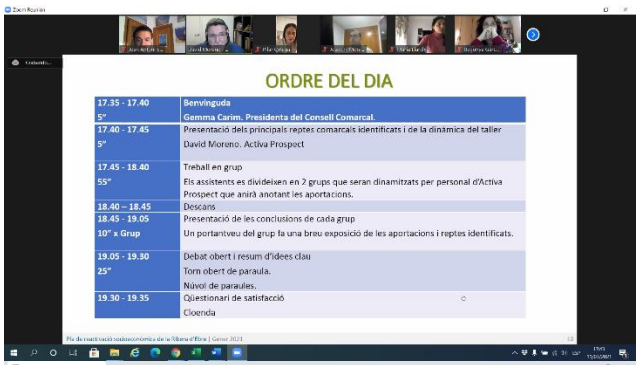

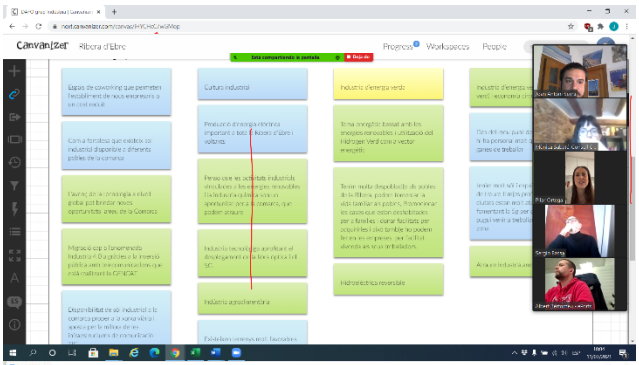

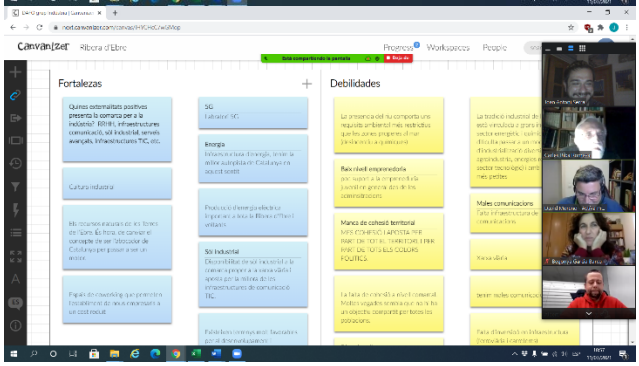

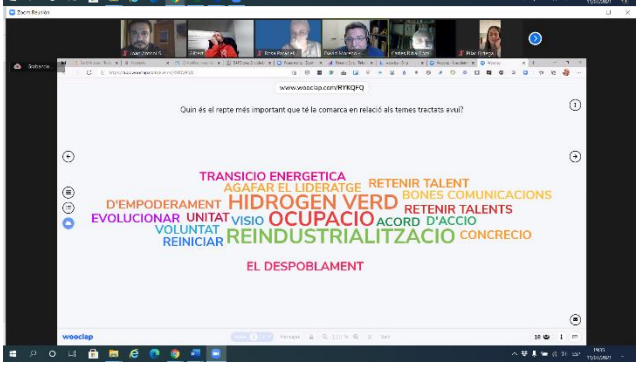

Font: Actíva Prospecti Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.

ENERGIA I DIGITALITZACIÓ

FORTALESES	DEBILITATS
• La comarca compta amb una **important infraestructura de transport energètic** que es pot reaprofitar per a nous usos. • A més, la Ribera d'Ebre compta amb unes **característiques molt favorables per a la generació d'energia a partir de fonts renovables** com l'energia solar, eòlica o hidroelèctrica**.** Aquest és un factor clau per l'impuls de Comunitats Energètiques Locals. • Hi ha un **ecosistema d'agents vinculats al sector energètic** que actualment no està articulat. Això esdevé una oportunitat per a constituir un HUB energètic a la comarca. • Hi ha **un mercat de treball molt especialitzats i amb personal molt qualificat** que es pot reorientar cap a noves activitats del sector energètic.	• Hi ha una **important manca de consens respecte al procés de desconnexió nuclear i de reindustrialització**, apostant per projectes que poden fer trontollar els equilibris funcionals interns que actualment existeixen a la comarca. Més concretament, l'aposta actual s'orienta a la concentració de futures activitats a espais determinats de la comarca com és el polígon de Molló. Una concentració excessiva d'activitats a espais concrets pot desarticular els equilibris territorials. En aquest sentit, cal que els projectes impulsats es desenvolupin mitjançant la construcció de consensos basats en una visió global de la comarca amb la cohesió territorial com un dels eixos principals.
OPORTUNITATS	**AMENACES**
• **Possibilitat d'avançar cap a un nou model energètic a partir de l'emmagatzematge de l'energia** transformant-la en hidrogen verd. • Les xarxes intel·ligents (tecnologies 5G i Blockchain)són clau pel **desenvolupament de nous projectes energètics**, ja que són essencials per a vincular les fluctuacions de l'oferta i la demanda d'energia, tema cabdal en l'àmbit de les renovables. • **La sensibilització de la Generalitat** davant del context de la Ribera d'Ebre arran de la desconnexió de les nuclears el 2030 **i els mecanismes impulsats per l'UE per a una Transició Justa** en forma d'ajuts per aquells territoris més afectats, a fi de mitigar l'impacte socioeconòmic de la transició, **obren una important finestra d'oportunitat per a la transformació de la comarca**. Finalment, l'impuls del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico a la transició energètica en àmbits com les energies renovables, la flexibilitat, infraestructures, xarxes intel·ligents i emmagatzematge, les comunitats energètiques locals i l'hidrogen renovable.	• **Cal que el procés de desconnexió s'activi el més aviat possible per tal d'aprofitar l'ecosistema productiu** del que actualment gaudeix la comarca, amb un teixit d'empreses auxiliars molt especialitzat. Si no es coordinen el procés de desconnexió i de transició energètica es poden destruir moltes empreses, llocs de treball i talent del sector energètic i indústria auxiliar. • El risc no sols se situa en la pèrdua de l'ecosistema industrial sinó en els efectes en la provisió de serveis públics i de serveis a les llars, derivada d'un caiguda dels ingressos. **Existeix un important risc important de pèrdua de teixit empresarial, llocs de treball i població.** • **Cal que la transició energètica es faci amb molta sensibilitat respecte a l'entorn natural i la població**, per tal d'evitar la sobreexplotació energètica al territori per part d'inversors externs. A més, cal que el canvi sigui participat per la població local i que reverteixi positivament sobre el territori, sinó podria generar rebuig social.

• **El potencial calorífic de les piles d'hidrogen** juntament amb la infraestructura industrial de la comarca són una oportunitat per a la localització d'empreses que necessiten escalfor en els seus processos productius. Aquesta oportunitat s'està activant en el marc del projecte Hydrogen Valley of Catalonia, que pretén agrupar producció, emmagatzematge, distribució i ús de l'hidrogen verd al sud de Catalunya.	

En termes generals es pot dir que la comarca gaudeix d'un seguit d'elements que la situen en una posició privilegiada pel desenvolupament d'un sector energètic referent a Catalunya. La localització i les característiques climàtiques de la comarca la fan especialment adequada per a la producció d'energies renovables a partir del sol, el vent i l'aigua. A més, la infraestructura de producció i transport energètic existent són un factor afegit que fa que les condicions pel desenvolupament futur d'aquest sector siguin encara més favorables. Un mercat de treball especialitzat amb un capital humà format i amb experiència és un factor de competitivitat important a l'hora de poder captar possibles inversions en l'àmbit energètic. D'altra banda, la sensibilització de la Generalitat i de les institucions europees en la necessitat d'un canvi de model energètic i de fer una transició justa pels territoris afectats, se sumen a fer del moment actual un punt d'inflexió en la definició del futur de la comarca. Finalment, el sector energètic pot esdevenir la palanca que impulsi la reindustrialització de la comarca gràcies a la disponibilitat de recursos i l'aprofitament de sinèrgies en el procés de generació i distribució d'energia. No obstant, per tal de poder aprofitar aquesta oportunitat cal definir una estratègia compartida per tot el territori que permeti prendre les decisions necessàries per a avançar en el procés de canvi o reconversió del sector energètic i industrial. Si la Ribera d'Ebre no és capaç d'aprofitar el moment, la desconnexió nuclear tindrà efectes molt nocius sobre les condicions de vida a la comarca, amb una important destrucció d'ocupació i de teixit empresarial, caiguda dels ingressos de les llars i conseqüent pèrdua de població, talent i serveis.

Per a fer possible aquesta transició energètica cal l'articulació d'un sistema de governança capaç de vincular les diferents escales i jerarquies de presa de decisions i de concertació (entre ajuntaments, amb la Generalitat, l'Estat i també amb la població, etc.) que sigui capaç de coordinar una agenda i uns objectius compartits.

La hidroelèctrica reversible

La idea de convertir l'embassament de Riba-roja en una central hidroelèctrica reversible porta temps sobre la taula. Ara, però, la posada en marxa dels fons Next Generation EU ha donat un nou impuls al projecte, situant-lo a l'agenda de la Generalitat, qui l'ha inclòs al document Next Generation Catalonia, on es detallen els projectes més destacats que el govern català vol posar en marxa en els propers anys en el marc de la convocatòria europea. L'elevada inversió que requeriria la reconversió de la central havien esdevingut un fre important pel desenvolupament del projecte. El desbloqueig d'aquest impediment gràcies als fons europeus de que disposarà Catalunya per a invertir en projectes transformadors permetrà mobilitzar capital públic i privat per a invertir els 2.100 milions d'euros que s'estima que costarà el projecte. La creació d'una central hidroelèctrica reversible permetria disposar d'una "bateria" energètica per tal de proveir energia neta en els moments d'alta demanda, quan altres fons d'energia renovable no poden assegurar la seva generació. En total, la central hidroelèctrica reversible de Riba-roja tindria una capacitat de generació de 3.000 megawatts.

Hydrogen Valley of Catalonia

El projecte Hydrogen Valley of Catalonia constituït a finals del 2020 te per objectiu crear una plataforma d'agents i iniciatives que impulsin la generació, l'emmagatzematge, la distribució, l'ús i la investigació entorn a l'hidrogen verd. Aquest projecte permetria aprofitar les fortaleses que presenten els territoris del sud de Catalunya en la generació i distribució d'energia per a reorientar les fons energètiques actuals cap a fons més sostenibles, alhora que es substitueix l'ús de combustibles fòssils per hidrogen en tot un seguit de processos de fabricació química, transport, emmagatzematge d'energia, etc. Com en el cas de la central hidroelèctrica reversible de Riba-roja, el projecte de l'Hydrogen Valley també ha agafat un nou impuls gràcies a l'activació dels fons Next Generation EU, els quals podrien aportar entorn al 30,0% dels 6.555,8 milions d'euros que es preveu que costi la implementació del projecte. Malgrat la important pèrdua d'eficiència que suposa la transformació d'electricitat en hidrogen, fent possible l'emmagatzematge d'aquest en bateries, i la reconversió de l'hidrogen en electricitat, la capacitat de generació d'hidrogen esdevé una gran oportunitat per a impulsar la substitució de combustibles fòssils per hidrogen en el transport de persones i mercaderies i en processos industrials actualment molt contaminants.

L'Àrea 5G Terres de l'Ebre

L'Àrea 5G Terres de l'Ebre és un projecte que te per objectiu desplegar la tecnologia 5G a zones rurals del territori amb l'objectiu de posar en marxa proves d'implantació d'aquesta tecnologia i de comptar amb les infraestructures necessàries per poder desenvolupar projectes capaços de portar a la pràctica les potencialitats de la tecnologia 5G. Això, es fa donant resposta a les necessitats del propi territori on es desplega la xarxa 5G i incorporant als agents de l'entorn proper. Amb aquesta finalitat, en el marc de les Àrees5G es duen a terme accions de disseminació, de capacitació, de prototipatge i de laboratori en el que participen els agents que composen l'anomenada quàdruple hèlix (Sector públic, empreses, ciutadania i universitats).

Amb aquesta metodologia es defineixen camps d'aplicació de la tecnologia 5G, es pensen possibles casos d'ús concrets i es porta a terme una priorització d'aquests per tal d'aprofundir en aquells que es considerin de major importància fruit de la seva viabilitat i potencialitats.

Aquest procés es condueix mitjançant tallers on hi participen empreses tractores involucrades en les tecnologies i els sectors implicats en els casos d'ús i agents amb capacitat de tirar endavant les idees amb l'objectiu de consolidar projectes i solucions en el mig i llarg termini.

La iniciativa parteix del projecte CoEbreLAB impulsat pel Consell Comarcal. Aquest projecte vol ser un laboratori d'innovació social digital públic, espai de referència per a la digitalització de la societat de la zona. El Consell Comarcal va demanar l'any 2019 per a l'acondicionament de la nau que té al Polígon del Molló de Móra la Nova-Tivissa i la instal·lació d'una Small Cell 5G, primera pedra d'un laboratori 5G en un entorn rural smart al territori. Aquesta donarà cobertura a tot el polígon i també a la zona adjacent a la seu del Consell Comarcal.

L'Àrea5G de les Terres de l'Ebre vol esdevenir el laboratori de referència de Catalunya per al testeig i definició de models de desplegament de la tecnologia 5G en zones rurals, impulsar, agrupar, cohesionar, organitzar i governar solucions digitals facilitades per la 5G, acompanyant-les de disseminació, formació i desplegament.

DAFO ENERGIA

DAFO grup Energia

Fortalezas

- Quines externalitats positives presenta el sector energètic a la comarca? RRHH, infraestructures i serveis , etc
- QUALIFICACIÓ RRHH
- Com generar ocupació amb les renovables.
- Potencial laboral encara significatiu.
- RRHH amb formació especialitzada
- ESPECIALITZACIÓ / CLÚSTER AGENTS
- Existència de diversos ingredients d'un sistema productiu o clúster.
- Visibilitat com a pol energètic de Catalunya.
- La MADE com a possible punt de trobada de la quàdruple hèlix.
- INFRAESTRUCTURES EXISTENTS (ACTIU DISPONIBLE)
- Infraestructures de transport energètic de la central nuclear que es podria reaprofitar per a les energies renovables un cop es faci la apagada de les nuclears
- Com a fortalesa principal tenim una xarxa elèctrica per on distribuir l'energia produïda i per altra banda unes possibilitats eòliques remarcables
- Infraestructura eléctrica molt important a la zona.
- Infraestructura de línies d'evacuació d'alta tensió
- Capacitat de reutilització de les instal·lacions. S'hauria de fer un estudi.
- Infraestructures ja presents d'energia a la comarca, aprofitament dels nostres recursos naturals.
- CAPACITAT GENERACIÓ RENOVABLES
- Ribera d'Ebre és una de les comarques més idònea per generar energia eòlica, hidroelèctrica i també fotovoltaica
- També la hidroelectrica.

Debilidades

- Quines externalitats negatives presenta el sector energètic a la comarca? Quins factors poden fer que les inversions no fructifiquin?
- ELS TREBALLADORS DEL SECTOR ENERGÈTIC NO VIUEN A LA COMARCA, ES PODEN PERDRE
- Molt talent extern que treballa a la comarca, però no genera economia a la comarca. Poca cultura d'autoocupació. Estratègia política clara unificada al territori
- ALTRES
- Hi ha un cert pessimisme de comarca en reglessió. Caldria alguns projectes que impulsessin l'optimisme
- Estrangulaments concrets en infraestructures (p.ex. gas) al nord.
- MANCA DE CONSENS
- Manca de visió territorial compartida: lluita entre dos posicions en cada projecte.
- No priorització o consens en eel nucli dur a reindustrialitzar: Ascó-Flix-Riba-roja.
- RETARD EN L'ADOPCIÓ DE TECNOLOGIES ENERGÈTIQUES
- Falta base tecnològica i industrials
- Manca d'inversions públiques i privades

Oportunidades

Què podem atraure i retenir? Quines activitats energètiques són de futur a la comarca? Quins factors poden influir positivament en el desenvolupament del sector energètic?

POTENCIAL RENOVABLES

Talent intern i extern segons les oportunitats energètiques que oferim. Fotovoltaica, eòlica (amb sentit), hidrogen.
La nostra situació estratègica d'evacuació, etc

Desenvolupament d'Energies renovables sobretot eòlica i solar

Recursos energetics renovables alts a la zona (vent) juntament amb espai disponible per aprofitament de producció solar

Hi ha l'oportunitat de transformar part de les instal·lacions de les centrals nuclears en base per a desenvolupar un sistema energètic renovable

SUPORT INSTITUCIONAL

Suport de la UE a la regeneració d'espais (orientació a la sostenibilitat).

Sensibilització de la Generalitat sobre la necessitat d'instal·lar un centre tecnològic a la comarca.

ALTRES ACTIVITATS EN TRANSICIÓ ECOLÒGICA COM A TRACTORES I SUBSTITUTES DE LA NUCLEAR

Economia circular i gestió de residus.

NOVES TECNOLOGIES: HIDROGEN I TECNOLOGIA BLOCKCHAIN I 5G

S'ha de generar el que és necessita. Connectar oferta i demanda i 5G per connectar.

Emmagatzematge energètic mitjançant l'hidrogen.

CENTRAL REGULADORA

Muntar en els mateixos llocs on hi havia les nuclears centrals reguladores.

Debat sobre els rendiments de l'itinerari energètic i la pèrdua del 35% del rendiment.

S'ha de tenir visió més global, altres fonts energètiques.

Bàsicament lligades a l'emmagatzematge energètic, per poder tenir la capacitat de generar electricitat a demanda quan les condicions climàtiques no generin energia primària renovable, i això poder-ho fer amb l'ajuda del vector hidrogen, establint un nou model energètic

REINDUSTRIALITZACIÓ

Més capacitat generadora que consum intern, aprofitar per reindustrialitzar la comarca.

Localitzar indústries que necessiten intensivament l'energia.

Cost més econòmic i rendibilitat d'instal·lacions.

Comunitats energètiques per tal d'empoderar la ciutadania.

Amenazas

Quines són les principals conseqüències de la desconnexió de les centrals nuclears? Hi ha altres aspectes que amenacen el sector energètic?

HI HA D'HAVER VOLUNTAT DE LA CIUTADANIA, EMPODERAMENT

Que totes les iniciatives sobre energia es prenguin sense comptar amb les poblacions, les empreses i les administracions de la comarca

És un tema molt tècnic que la ciutadania no entèn i pot generar rebuig.

Massificació de producció energètica a la zona. Pot generar rebuig. Ocupació d'inversors externs.

PÈRDUA OCUPACIÓ, POBLACIÓ I TEIXIT EMPRESARIAL

Pèrdua de llocs de treball qualificats

La desconexió nuclear suposara una gran perdida de volum de treball.
En referencia a les renovables les reticencies de la població dificulten el progres a la zona.

Dificultats de nova localització en algun moment a partir de la pèrdua actual de capital humà.

Pèrdua de població, serveis, etc.

Si la nova generació renovable i els seus vectors (com l'hidrogen verd) no s'acobla suficientment amb el tancament nuclear, aquest darrer comportarà també la deslocalització de moltes empreses auxiliars que podrien jugar un paper important en la reconversió del sector energètic

La despoblació i la falta de teixit industrial

Font: Actíva Prospecti Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.

INDÚSTRIA I DIGITALITZACIÓ

FORTALESES	DEBILITATS
• La comarca gaudeix d'una gran **cultura i tradició industrials**. • Hi ha una gran **disponibilitat de sòl i espai** per a la implantació i el desenvolupament de noves activitats econòmiques. • A això s'hi afegeix una **important capacitat de generació d'energia**(elèctrica, calorífica, etc.) **i d'accés a recursos naturals i a producció de productes agrícoles** que pot impulsar el desenvolupament de nous sectors com el de la transformació agroalimentària. • Actualment **hi ha diferents espais per a l'allotjament empresarial a preus molt assequibles** que poden facilitar el sorgiment i atracció de noves empreses (Viver d'empreses de Riba-roja, de Flix i Ascó, Laboratori 5G del Polígon del Molló). • Finalment, **la diversitat d'activitats i paisatges de la comarca són un veritable actiu** ja que permet el desenvolupament d'activitats molt diverses que van des de l'impuls de l'activitat turística vinculada a la natura i el patrimoni, fins a l'agricultura i les indústries química i de l'energia.	• La Ribera d'Ebre pateix**en l'àmbit del transport de mercaderies importants mancances des del punt de vista infraestructural** que l'allunyen de mercats de majors dimensions i la fan menys atractiva davant de possibles inversions. La inexistència d'eixos viaris i ferroviaris de primer ordre que sí que passen per comarques veïnes com el Baix Camp, Montsià o Baix Ebre és un exemple d'aquestes mancances (Eix Mediterrani). Així, tot i que la via fèrria travessa la comarca, tampoc té un caràcter prioritari en la xarxa ferroviària catalana. • **No existeix un relat i una visió compartida de la comarca**, un fet que sovint fa que hi hagi disputes i objectius contraposats entre municipis i agents de la comarca. Cal generar un relat i projectes que cohesionin territorialment i socialment.
OPORTUNITATS	**AMENACES**
• **El riu esdevé una oportunitat** per a atraure noves indústries amb elevats requeriments d'aigua. • **L'impuls d'un sector energètic basat en les energies renovables** (solar, eòlica, hidroelèctrica reversible) és una gran oportunitat per a la comarca si es combina amb la creació d'una planta d'hidrogen verd. • **El desplegament de la xarxa de fibra òptica** i de la tecnologia 5G pot contribuir a la localització de noves empreses. • **El nou context generat per la pandèmia** i la disponibilitat d'habitatges buits, especialment als municipis més despoblats, **pot servir per revertir el procés de despoblament** si s'aconsegueix fer accessibles aquests habitatges a nous habitants potencials	• **El despoblament** suposa riscos importants en molts aspectes, entre els que es troben la destrucció de teixit empresarial local (comerços locals i serveis de proximitat) i la pèrdua de capital humà amb l'emigració de població amb més estudis (sobretot joves), que no troben oportunitats laborals a la comarca. Aquesta manca d'oportunitats es relaciona amb una escassa diversificació de l'economia comarcal. • **El tancament de l'actual indústria energètica i d'altres grans empreses de la comarca** posa en risc tot un seguit d'empreses auxiliars que actualment viuen d'un petit nombre d'empreses de grans dimensions. En aquest sentit cal avançar cap a la diversificació de l'estructura productiva actual.

El risc de despoblament i les conseqüències associades a aquest es veuen agreujats pel procés de desconnexió nuclear i de desindustrialització en el que es troba immers la Ribera d'Ebre des de la Gran Recessió de 2008. Les potencials pèrdues de població, de llocs de treball i de teixit empresarial es poden revertir si s'articula una estratègia capaç de posar en valor tots els actius i oportunitats que presenta la comarca. Per fer-ho, la Ribera d'Ebre compta amb un seguit de fortaleses que la situen en una bona posició per a aprofitar les oportunitats del context actual. L'inajornable procés de transició energètica juntament amb les condicions geogràfiques, climàtiques, culturals i infraestructurals fan que la Ribera d'Ebre disposi de capacitat d'atracció d'empreses i activitats econòmiques, gràcies a la disponibilitat d'espai per a la seva localització, l'existència de recursos naturals com l'aigua i dels recursos energètics o el desplegament de la tecnologia 5G. A més, la pandèmia de la covid-19 ha posat de manifest els inconvenients de l'aglomeració de persones i activitats, fent que els factors de localització comencin a incloure aspectes que fins al moment no es tenien en compte, com són la qualitat de vida i de l'entorn. Aspectes que cada cop són més rellevants per atraure talent, un talent que arran de la irrupció del teletreball ja no es tant dependent de les economies d'aglomeració com ho era abans de la pandèmia.

DAFO INDÚSTRIA

DAFO grup Indústria

Fortalezas

Quines externalitats positives presenta la comarca per a la indústria? RRHH, infraestructures comunicació, sòl industrial, serveis avançats, infraestructures TIC, etc.

DIVERSOS TEMES

Cultura industrial

Els recursos naturals de les Terres de l'Ebre. És hora, de canviar el concepte de ser l'abocador de Catalunya per passar a ser un motor.

Espais de coworking que permeten l'establiment de nous empresaris a un cost reduit

5G

Labratori 5G

ENERGIA

Infraestructura d'energia, tenim la millor autopista de Catalunya en aquest sentit

Producció d'energia elèctrica important a tota la Ribera d'Ebre i voltants

SÒL INDUSTRIAL

Disponibilitat de sòl industrial a la comarca proper a la xarxa viària i aposta per la millora de les infraestructures de comunicació TIC.

Existeixen terrenys molt favorables per al desenvolupament i implantació de certs tipus d'indústries, com ara els dedicats al sector de l'agricultura, aprofitant el pas del riu

tenim molt sòl i espai podem mirar de treure-li m[es profit ja que a les ciutats estan molt atapaits fomentant la 5g per que la gent pugui venir a treballar a la nostra zona

Com a fortalesa que existeix sol industrial disponible a diferents pobles de la comarca

Debilidades

La presencia del riu comporta uns requisits ambiental més restrictius que les zones properes al mar (desincentiu a químiques)

BAIX NIVELL EMPRENEDORIA

poc suport a la empreneduria juvenil en general des de les adminsitracions

MANCA DE COHESIÓ TERRITORIAL

MES COHESIÓ I APOSTA PER PART DE TOT EL TERRITORI, I PER PART DE TOTS ELS COLORS POLITICS.

La falta de cohesió a nivell comarcal. Moltes vegades sembla que no hi ha un objectiu compartit per totes les poblacions.

Diversitat d'apostes. Sovint s'aposta per tots els sectors, turisme agricultura, industria. de vegades no compatibles

CULTURA DEL NO A TOT EL QUE ESTIGUI RELACIONAT AMB EL MON INDUSTRIAL

La tradició industrial de la comarca està vinculada a grans industries del sector energètic i quimic que dificulta passar a un model d'industrialització diversificat (agroindustria, energies renovables, sector tecnològic) i amb industries més petites

MALES COMUNICACIONS

Falta infraestructura de comunicacions

Xarxa viària

tenim males comunicacions

Falta d'inversioó en infraestructura (ferroviària i carreteres)

Tenim males comunicacions

Oportunidades

Què podem atraure i retenir? Quines activitats industrials són de futur a la comarca? Quins factors externs poden influir positivament en el desenvolupament del sector?

EDIT

Aprofitar la diversitat

ALTRE INDUSTRIA

Indústria agroalimentària

Aprofitament del riu per atraure a indsutries intensives en el seu ús

Atraure industria amb l'aigua

NOVES TECNOLOGIES

Industria tecnològiga aprofitant el desplegament de la fibra òptica i el 5G

Migració cap a l'anomenada Industria 4.0 a gràcies a la inversió pública amb telecomunicacions que està realitzant la GENCAT

L'avenç de la tecnologia a nivell global pot brindar noves oportunitats arreu de la Comarca

ENERGIA

Industria d'energia verda (hidrogen verd) i economia circular

Industria d'energia verda

Tema energètic bassat amb les energies renovables i utilització del Hidrogen Verd com a vector energètic

Hidroelèctrica reversible

Penso que les activitats industrials vinculades a les energies renovables i la industria quimica son un aportunitat per a la comarca, que podem atraure

Habitatge

Tenim molta despoblacijo als pobles de la Ribera, podem fomentar la vida familiar als pobles, Promocionar les cases que estan deshabitades per a famílies i donar facilitats per adquirirles i això tamb[e ho podem fer en les empreses per facilitat vivenda als seus treballadors.

Amenazas

Quines són les principals conseqüències de la desindustrialització registrada a la comarca? Hi ha altres aspectes que amenacen el sector?

DIVERSOS TEMES

Adaptabilitat dels requeriments alhora de demanar ajuts

La caducitat "pròxima" de la "gran" industria existent.

Manca tenir un discurs comú

Dependencia de grans empreses. Si les grans plegueu , les petites queden arrosegades

Altres territoris sense tenir les nostres infraestructures pel transport de l'energia aprofitaran als ajuts de la Unio Europea pq aqui no hi ha concens

MARXA DE TALENT

Marxa de persones formades

LA GENT JOVE MARXA FORA AL NO HAVER TREBALL I JA NO TORNA.

DESPOBLAMENT

Despoblament i perdua de llocs de treball

despoblament i això comporta tot un seguit de negocis tancats, [es un dominlo

despoblament dels pobles de la comarca per falta de treball

Font: Actíva Prospecti Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.

PRINCIPALS REPTES COMARCALS IDENTIFICATS

Segons els agents de la comarca, els principals reptes als que ha de fer front la Ribera d'Ebre en els àmbits de la indústria, l'energia i la digitalització són el procés de reindustrialització i la governança d'aquest. Aquest passaria per la retenció del talent - que principalment es vincula al sector energètic - i per la implantació de la tecnologia d'hidrogen verd aprofitant les infraestructures de distribució d'energia existents. La transició energètica així com el projecte d'impuls de la tecnologia 5G actualment es conceben com les principals oportunitats de reindustrialització del territori, ja que són factors de competitivitat que poden generar les externalitats necessàries per a atraure inversions industrials, on l'energia sigui un factor de competitivitat rellevant.

QUIN ÉS EL PRINCIPAL REPTE QUE TÉ LA COMARCA EN L'ÀMBIT DE L'ENERGIA I LA INDÚSTRIA?

Núvol de paraules original

Agrupació paraules repetides

Agrupació de conceptes

Font: Actíva Prospecti Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre.

VALORACIONS DE LA SESSIÓ

1.Has trobat la jornada interessant? (%)

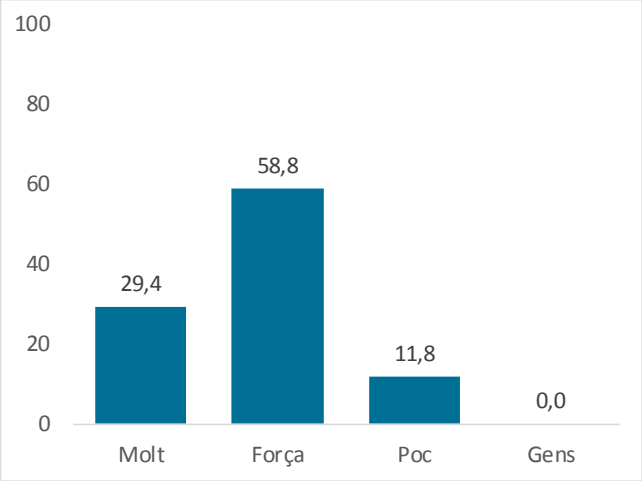

2. La documentació lliurada prèvia a la realització de l'acte ha estat útil? (%)

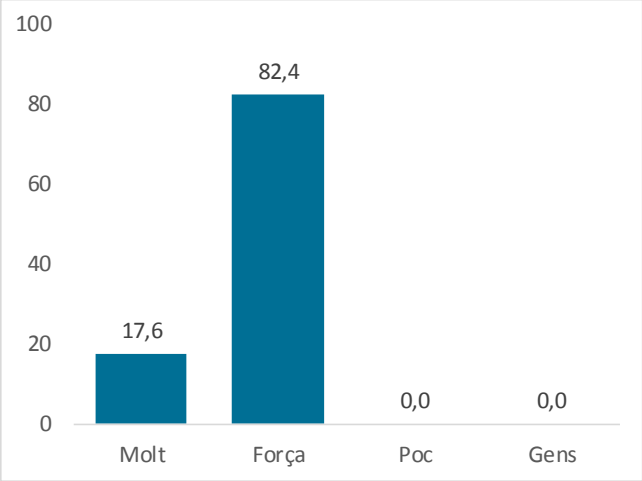

3. Creus que l'horari ha estat l'adequat? (%)

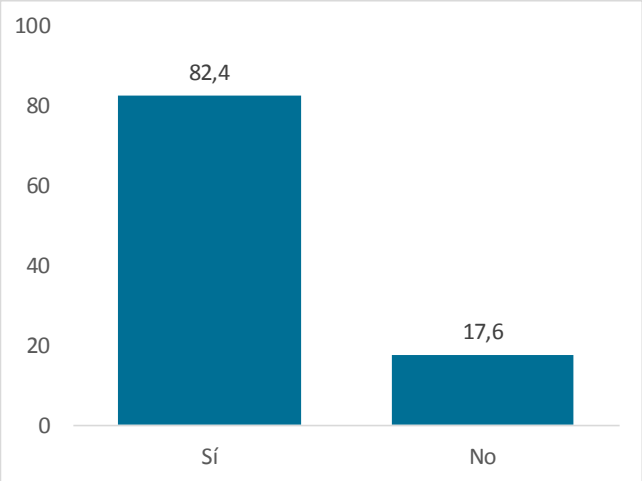

4. Creus que la durada de l'acte és l'adequada? (%)

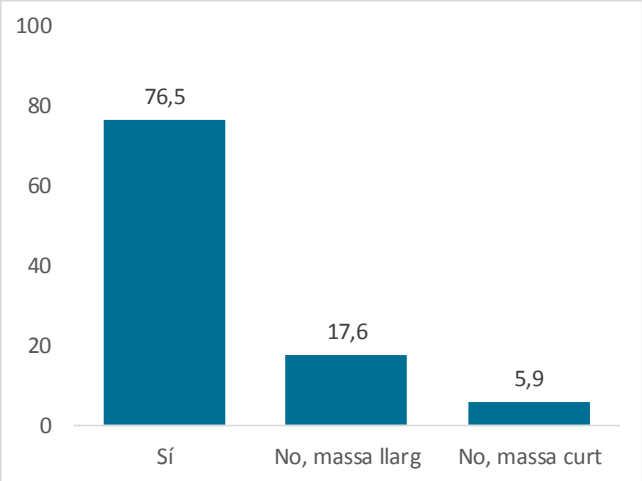

5. L'organització, la infraestructura tecnològica i les eines per desenvolupar l'acte han estat les adequades?

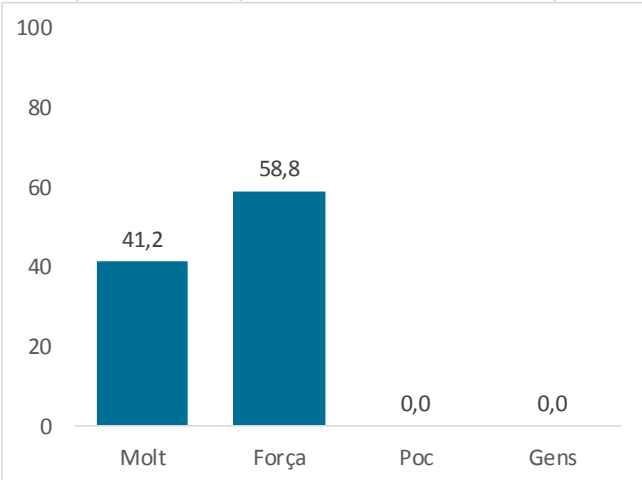

6. Valora el debat realitzat entre els participants? (%)

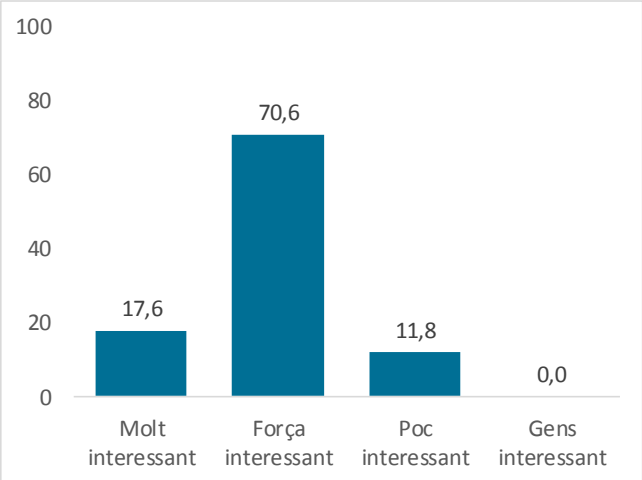

7. Creus que el que s'ha treballat durant aquest acte serà útil per a la comarca? (%)

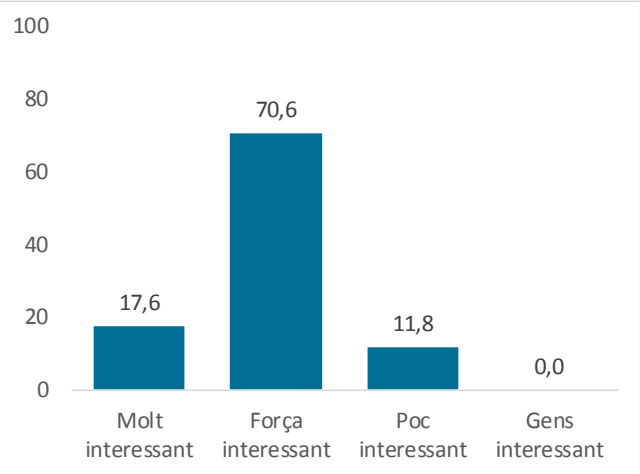

8. Recomanaries aquest tipus d'acte a un conegut/da? (%)

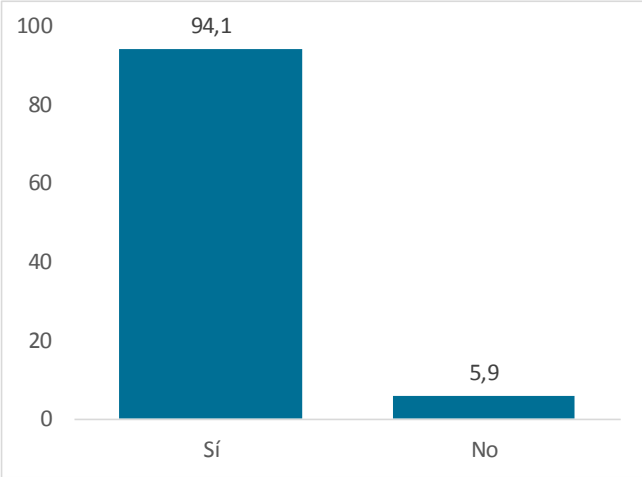
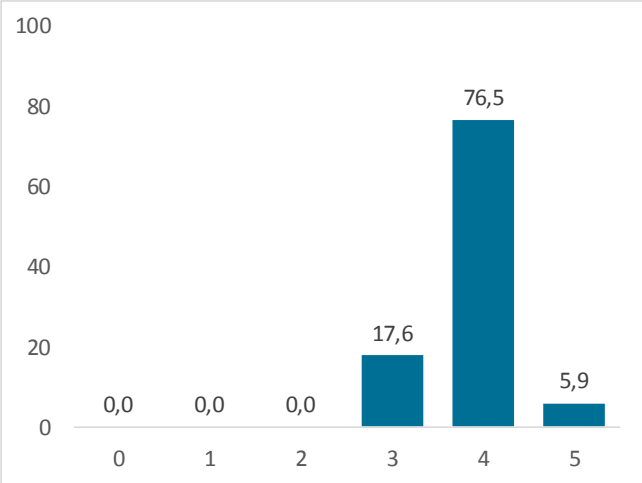
9. Fes una valoració general de l'acte (sent 0 el valor més baix i 5 el més alt) (%)